

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van SAB
de heer J. Gorren
de heer P. van de Kandelaar

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake ondergrondse
restafvalcontainers
BEHANDELD DOOR
N.T.M. (Dirk) Oud

DATUM
16 april 2026
Verzonden: 16-04-2026
TELEFOONNUMMER
06 29 20 33 15

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2026.01086

E-MAILADRES
Dirk.Oud@Maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Gorren en van de Kandelaar,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Woord vooraf

In het voorjaar van 2024 heeft de gemeenteraad het *Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul* (hierna: beleidskader) vastgesteld. In het voorjaar van 2025 heeft het college het *Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030* (hierna: grondstoffenplan) vastgesteld. Dit betrof de uitwerking van het vastgestelde beleidskader. In de zomer van 2025 heeft de gemeenteraad vervolgens besloten tot *de beschikbaarstelling van het investeringskrediet en de projectkosten voor gemeente Maastricht, een en ander voortvloeiend uit het Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030 alsmede de vaststelling van de diverse inzamelfrequenties van de huis-aan-huis inzameling*.

Het beleidskader en grondstoffenplan omschrijven diverse visies, ambities, keuzes en acties. Het grondstoffenplan beschrijft daarnaast maatregelen waarbij het *'omgekeerd inzamelen'* en de *'plaatsing van ondergrondse restafvalcontainers'* een belangrijk uitgangspunt betreffen. Omgekeerd inzamelen duidt op een systeem van bronscheiding waarbij waardevolle stromen aan huis worden gefaciliteerd en het restafval (weloverwogen) wordt ontmoedigd door het burgers naar een ondergrondse restafvalcontainer (in de buurt) te laten brengen, die voor hen 24/7 beschikbaar is. Inwoners kunnen zich (laten) ontdoen van restafval wanneer zij dat wenselijk vinden. Via de gefaseerde wijkgerichte plaatsing (2026 tot en met 2030) van meer dan 400 ondergrondse restafvalcontainers (> 200 afvalperrons) dient elk huishouden op (korte) afstand zijn restafval te kunnen inwerpen. Via deze mechanische inzameling wordt tevens bereikt dat de inzameling naar de toekomst toe duurzamer en minder arbeidsintensief wordt. Er is sprake van minder zwaar werk.

In 2025 zijn we gestart met de PMD-inzameling aan huis, via de doorzichtig PMD-zak. Inwoners hebben gemerkt dat zij hierdoor makkelijker PMD kunnen scheiden en minder restafval overhouden. Met het aan huis kosteloos (!) inzamelen van GFT+e (1x per week), PMD (1x per twee weken), papier en karton (1x per maand) en textiel (1x per kwartaal) zullen huishoudens gemiddeld slechts 1 restafvalzak per week of zelfs 1 restafvalzak per 2 weken hebben, die zij op elk moment (wanneer dat hen of het netwerk uitkomt) bij het afvalperron kunnen inwerpen. Restafval is daarmee grotendeels te voorkomen, dit door goed te scheiden naar de eerdergenoemde gratis afval- en opbrengststromen die wél aan huis worden ingezameld (= omgekeerd inzamelen).

DATUM
16 april 2026

In 2026 beginnen we met de wijkgerichte plaatsing van ondergrondse restafvalcontainers in de wijken: Nazareth, Limmel en Amby, zodat deze vanaf kalenderjaar 2027 kunnen worden gebruikt.

Vraag 1:

Kan het college exact onderbouwen welke maximale loopafstand wordt gehanteerd voor inwoners naar een ondergrondse container, en hoe deze zich verhoudt tot landelijke richtlijnen en inclusiviteitsnormen?

Antwoord 1:

Volgens het vastgestelde Grondstoffenplan Maastricht 2026 – 2030 bedraagt de maximale loopafstand 200 meter. Voor het merendeel van de huishoudens zal deze loopafstand overigens (veel) minder bedragen. Deze loopafstand voor restafval is acceptabel bij een huis-aan-huis inzameling van de afvalstromen: GFT+e, PMD, papier en grofvuil. In zeer uitzonderlijke gevallen en daarmee bij een marginaal aantal woningen zal sprake zijn van een groter loopafstand dan 200 meter, dit omdat deze woningen in het buitengebied liggen. Plaatsing van een afvalperron voor deze enkele woning(en) is niet realistisch.

Er bestaat geen landelijke richtlijn of inclusiviteitsnorm voor wat betreft loopafstanden naar een ondergrondse restafvalcontainer. Gemeenten mogen hier vrijelijk over besluiten, mits de restafvalcontainers goed bereikbaar zijn. Ook is een en ander afhankelijk van het serviceniveau op de andere afvalstromen, denk hierbij aan PMD, GFT+e en papier en karton (die aan huis worden ingezameld).

Vraag 2:

Hoe wordt rekening gehouden met ouderen en inwoners met een fysieke beperking die niet zelfstandig grotere afstanden kunnen overbruggen?

Antwoord 2:

We plaatsen de afvalperrons zoveel mogelijk bij zogenaamde aanleunwoningen en bij hoogbouwcomplexen waar veel senioren wonen. In dergelijke gevallen willen we het afvalperron op dezelfde plaats realiseren waar op dit moment de inzameling van de aangeboden restafvalzakken plaatsvindt. Hierdoor blijft de loopafstand voor het aanbieden van restafval (nagenoeg) gelijk aan de huidige situatie. Zowel bij het ontwerpen van het vlekkenplan, het stippenplan en de inwonersavonden is hiervoor veel aandacht. Neemt niet weg dat er senioren zullen zijn (veelal die wonen in grondgebonden woningen) die net als de overige inwoners te maken krijgen met loopafstanden tot maximaal 200 meter. We ontwerpen de afvalperrons zodanig dat deze goed bereikbaar en toegankelijk zijn voor inwoners die afhankelijk zijn van een scootmobiel, rolstoel of rollator.

Vraag 3:

Is het college bereid om een harde maximale afstandsnorm vast te leggen specifiek voor ouderen en mindervaliden?

Antwoord 3:

Nee, we gaan uit van een (generieke) maximale loopafstand van 200 meter, waarbij we wél zoveel mogelijk rekening gaan houden met de woningtypes waar veel senioren en mindervaliden wonen. Hiervoor is extra aandacht.

DATUM
16 april 2026

Vraag 4:

Waarom is er geen maatwerkoplossing voorzien voor kwetsbare groepen (bijvoorbeeld huis-aan-huis inzameling of aangepaste voorzieningen)?

Antwoord 4:

Binnen de (generieke) maximale loopafstand van 200 meter proberen we zoveel mogelijk rekening te houden met de woningtypes waar veel senioren en minder-validen wonen. Dit is het maatwerk wat we kunnen bieden. Overigens kunnen kwetsbare groepen ook baat hebben bij een afvalperron dat 24/7 beschikbaar is. Zij zijn niet meer gehouden aan het vaste aanbiedmoment van 1x per twee weken, maar kunnen zich meer flexibel (laten) ontdoen van het restafval.

Vraag 5:

Welke concrete maatregelen neemt het college om te voorkomen dat bij volle containers afvalzakken naast de containers worden geplaatst?

Antwoord 5:

De ondergrondse restafvalcontainers zijn voorzien van een telfunctie. Inzameldienst Stadsbeheer Maastricht kan per ondergrondse restafvalcontainer live zien hoe vaak er een afvalzak is ingeworpen. Daarmee is de inzameldienst in staat om tijdig de ondergrondse restafvalcontainer te legen voordat deze vol geraakt en niet meer beschikbaar is.

Vraag 6:

Kan het college aantonen dat in vergelijkbare gemeenten het aantal bijplaatsingen en zwerfafval niet is toegenomen na invoering van ondergrondse containers?

Antwoord 6:

De gemeente Maastricht kan zichzelf vergelijken. De gemeente Maastricht beschikt al over 25 stuks afvalperrons (totaal 50 ondergrondse restafvalcontainers). Sommige daarvan staan er al tientallen jaren. Sommige afvalperrons zijn onlangs geplaatst. Denk hierbij aan Afvalperron Limburglaan (2024), Afvalperron Geusseltpark (2025), Afvalperron Malpertuisplein (2025), Afvalperron Roemerstraat (2026) en Afvalperron Beente (2026). Bij deze nieuw geplaatste afvalperrons zien wij niet veel bijplaatsingen en zwerfafval. We ervaren dat bijplaatsingen en zwerfafval vooral ontstaan uit gedragsproblemen en niet zozeer door een (technisch) probleem van de inzamelvoorziening zelf.

Vraag 7:

Hoe beoordeelt het college het risico op toename van ongedierte (zoals ratten) als gevolg van bijplaatsingen?

Antwoord 7:

De ondergrondse restafvalcontainers zijn -anders dan bij de aangeboden restzakken aan de weg- niet toegankelijk voor ratten, vogels en katten. Zij kunnen niet bij het afval komen. Bij het juiste afvalgedrag is een ondergrondse restafvalcontainer veel hygiënischer dan volle restzakken die 1x per 2 weken worden aangeboden aan de openbare weg. Inwoners kunnen namelijk zelf het moment kiezen waarop zij zich willen ontdoen van de volle restzak. Zij hoeven het inzamelmoment namelijk niet meer af te wachten.

DATUM
16 april 2026

Bijplaatsingen (en als gevolg daarvan zwerfafval) zullen ongetwijfeld ontstaan. Hier kijken we niet van weg. Om dit tegen te gaan is er een mix aan maatregelen beschikbaar. Denk hierbij aan preventie (sociale controle en afvalcoaching), communicatie (voorlichting) repressie (handhaving) en periodieke schoonmaak van de afvalperrons.

Vraag 8:

Is er een risicoanalyse uitgevoerd op volksgezondheidseffecten door zwerfafval en ongedierte? Zo ja, kan deze met de raad worden gedeeld?

Antwoord 8:

Nee. Afvalperrons zijn zowel in Nederland als in de gemeente Maastricht geen onbekend fenomeen.

Vraag 9:

Wie is verantwoordelijk voor het dagelijks toezicht en handhaving bij afvalperrons, en is hier voldoende capaciteit voor beschikbaar?

Antwoord 9:

Binnen Stadsbeheer Maastricht ziet de afvalcoach toe op het goede aanbiedgedrag bij het afvalperron. Wanneer een afvalperron te maken heeft met bijplaatsingen (en als gevolg daarvan zwerfafval) zal hij de situatie allereerst onderzoeken. Mogelijk is er sprake van een praktisch probleem zoals het niet hebben van een milieupas, algemene onwetendheid met het Maastrichtse afvalbeleid, mogelijke taal- en gewoontebarrrières, het verwarren van een afvalperron met een milieuperron, etc. Als er sprake is van moedwillig c.q. onverschillig gedrag van de inwoners, dan ziet Toezicht en Handhaving toe op het goede aanbiedgedrag. Hiervoor is voldoende capaciteit beschikbaar.

Vraag 10:

Hoe verhoudt de uitspraak van het college dat inwoners mogen “meepraten” zich tot het feit dat de gemeente uiteindelijk eenzijdig de locaties bepaalt?

Antwoord 10:

Meepraten betekent dat inwoners hun ideeën en zorgen kunnen inbrengen, maar dat de gemeente, binnen technische, veiligheids- en wettelijke kaders — de eindverantwoordelijkheid houdt voor de locatiekeuze. Dat is precies hoe het Participatiekader het niveau meepraten definieert: invloed, maar geen beslissingsrecht. De raad is via de RIB d.d. 12 maart 2026 geïnformeerd dat inwoners worden betrokken, maar dat de gemeente uiteindelijk de keuze maakt.

Vraag 11:

In hoeverre is hier daadwerkelijk sprake van participatie in plaats van enkel consultatie?

Antwoord 11:

Er is sprake van participatie omdat inwoners actief worden betrokken via bijeenkomsten en online mogelijkheden, zij overwegingen kunnen indienen, en deze inbreng zichtbaar wordt gewogen bij de uiteindelijke keuze. Dit voldoet aan het niveau meepraten uit het Participatiekader. In de RIB is beschreven dat alle reacties worden verzameld en ambtelijk gewogen als input voor de locatiekeuze — meer dan alleen consultatie.

DATUM
16 april 2026

Vraag 12:

Is het college bereid om bewoners een zwaardere stem te geven, bijvoorbeeld via co-creatie of instemmingsrecht op wijkniveau?

Antwoord 12:

Nee. Een zwaardere beslisrol is hier niet mogelijk, omdat locatiekeuzes voor afvalinzameling gebonden zijn aan strikte wettelijke, technische en veiligheidskaders. De gemeente kan deze verantwoordelijkheid niet overdragen. Wél zetten wij binnen de beschikbare ruimte in op zorgvuldige participatie, in de vorm van meepraten en meedenken via een dialoog, alternatieven bespreken en transparante terugkoppeling.

Vraag 13:

Deelt het college de zorg van SAB dat dit plan, zonder voldoende aandacht voor toegankelijkheid, handhaafbaarheid en draagvlak kan leiden tot méér overlast, méér zwerfafval en een verslechtering van de leefbaarheid en volksgezondheid in Maastricht?

Antwoord 13:

Nee. Op zichzelf is een ondergrondse restafvalcontainer (die voor inwoners 24/7 beschikbaar én goed toegankelijk is) een betere voorziening dan volle afvalzakken die 1x per 2 weken aan de openbare weg worden ingezameld. Inwoners kunnen namelijk zelf het moment kiezen waarop zij zich willen ontdoen van de volle restzak. Zij hoeven het inzamelmoment namelijk niet meer af te wachten. Daarnaast zijn de ondergrondse restafvalcontainers -anders dan bij de aangeboden restzakken aan de weg- niet toegankelijk voor ratten, vogels en katten.

De uitdaging zit vooral in het voorkomen van het foutieve aanbiedingsgedrag door de inwoner zelf. Wanneer inwoners abusievelijk danwel expres het verkeerde aanbiedgedrag vertonen, dan veroorzaakt dit bijplaatsingen (en als gevolg daarvan zwerfafval). Daarmee ligt de kern vooral bij het juiste gebruikersgedrag en niet in de werking van het inzamelsysteem zelf. Bij abusievelijk gedrag proberen we aan de hand van communicatie en afvalcoaching het goede aanbiedgedrag te realiseren. Bij expres verkeerd getoond gedrag zullen we handhavend optreden. Het zorgen voor draagvlak onder de inwoners is zeker een belangrijke (zoniet de belangrijkste) randvoorwaarde bij het voorkomen van bijplaatsingen en als gevolg daarvan zwerfafval.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

John Aarts
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Vastgoed, Duurzaamheid en Hospitality

Schriftelijke vragen